

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain, Euroopan unionin suorista tuista annetun lain 22 §:n ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain, Euroopan unionin suorista tuista annetun lain 22 §:n ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain muuttamisesta (HE 193/2016 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Martti Patjas, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katri Valjakka, maa- ja metsätalousministeriö
- tukipäällikkö Vesa Perätalo, Maaseutuvirasto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katri Valjakka, maa- ja metsätalousministeriö
- Maaseutuvirasto
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- ProAgria Keskusten Liitto ry
- Suomen Highland Cattle Club ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Elintarviketurvallisuusvirasto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annettua lakia. Esityksen mukaan maatilojen neuvonnan korvaukseen oikeuttavaa neuvontaa voitaisiin antaa myös maatilan nykyaikaistamisesta ja kilpailukyvyn parantamisesta. Lisäksi laissa oleva maatilan määritelmä muutettaisiin vastaamaan Euroopan unionin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja luonnonhaittakorvauksen saamisen edellytyksiä täsmennettäisiin eläinten hallinnan osalta.

Valiokunnan mietintö MmVM 17/2016 vp

Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annettua lakia muutettaisiin teurastetuista kileistä myönnettävän palkkion saamisedellytysten osalta siten, että palkkion saamisen edellytyksenä olevia teurastetun kilin ikä- ja painorajoja alennettaisiin.

Maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annettua lakia muutettaisiin tukijärjestelmien yhdenmukaistamiseksi kasvintuotannon pinta-alavalvonnan perusteella määräytyvien valvontaseuraamusten osalta siten, että ne vastaisivat Euroopan unionin suorien tukien vastaavia valvontaseuraamuksia. Ehdotetun muutoksen jälkeen tuensaajalle aiheutuvat valvontaseuraamukset virheellisesti ilmoitetusta pinta-alasta lievenisivät nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Lisäksi lakiin tehtäisiin joitain teknisluonteisia muutoksia.

Lait on tarkoitettu tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että esityksessä lakia eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista (1360/2014) ehdotetaan muutettavaksi muun muassa siten, että Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014—2020 tehdyn muutoksen johdosta maataloilta voitaisiin antaa neuvontaa myös maatalon nykyaikaistamisesta ja kilpailukykyyn parantamisesta. Valiokunta pitää nykyisessä maatalon taloustilanteessa maatalon neuvonnan laajentamista maatalon nykyaikaistamiseen ja kilpailukykyyn parantamiseen erittäin tarpeellisena ja kiireellisenä muutoksena. Neuvontaan on tarpeellista sisällyttää tilakohtaisten tarpeiden ja tilan kehittämismahdollisuuksien kartoittamista. Neuvonnan yhteydessä tulee myös analysoida esimerkiksi tilan kannattavuutta, maatalouden monipuolistamis- ja investointivaihtoehtoja sekä mahdollisia rahoitussuunnitelmia. Erityisesti rahoitussuunnitelmiin liittyvälle neuvonnalle on tarve maatalon nykyisessä poikkeuksellisen vaikeassa taloustilanteessa. Valiokunta korostaa lisäksi tarvetta valita uusia neuvoja laaja-alaisemminkin maatalon neuvontajärjestelmään kuin vain nyt esillä olevaan maatalon nykyaikaistamisen ja kilpailukykyyn parantamisen neuvontaan.

Esityksessä Euroopan unionin suorista tuista annettua lakia (193/2013) ehdotetaan muutettavaksi lammis- ja vuohipalkkion osalta siten, että palkkiota teurastetuista kileistä voitaisiin myöntää eläinrekisteriin ilmoitettujen teurastusten perusteella enintään 12 kuukauden ikäisistä kileistä, joiden ruhopaino on vähintään kymmenen kiloa. Valiokunta pitää tärkeänä ehdotettua tukiehtojen yksinkertaistamista samoin kuin kilin ja kutun määritelmässä olevan päällekkäisyyden poistoa. Alentamalla teuraskilin enimmäisikärajaa enintään 12 kuukauteen, voidaan myös alentaa TSE-riskiaineksen poistamisesta teurastuksen yhteydessä aiheutuvia kustannuksia, jotka muuten alentavat tuottajan saamaa tilityshintaa.

Maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annettua lakia (1559/2001) ehdotetaan esityksessä muutettavaksi tukijärjestelmien yhdenmukaistamiseksi kasvintuotannon pinta-alavalvonnan perusteella määräytyvien valvontaseuraamusten osalta siten, että ne vastaisivat Euroopan unionin suorien tukien vastaavia valvontaseuraamuksia. Vaikka kansallisten pinta-alatukien merkitys on tällä vuosituhannella pienentynyt merkittävästi, valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että säännökset yhdenmukaistetaan. Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota siihen, että ehdotetun muutoksen jälkeen tuensaajalle aiheutuvat valvontaseuraamukset virheellisesti ilmoitetusta pinta-alasta

Valiokunnan mietintö MmVM 17/2016 vp

lievenevät nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Erityisesti sanktiokumulaatiot tulee estää. Valvontaseuraamuksia koskevan muutoksen lisäksi lakiin tehtäisiin joitain teknisluonteisia muutoksia.

Tukien yhtenäistämisen osalta valiokunta toteaa myös, että kansallisilla ja EU-nautatuilla on edistettävä aktiivista lihantuotantoa siten, että tuotannolla on hyvät edellytykset toimia ja kehittyä mahdollisimman tasapainoisesti kaikissa osissa maata. Sonneista maksettavien tukien ehdot koskevat yhtenäisesti kaikkia tukikelpoisia, saman eläinryhmän nautoja rodusta riippumatta. Keskeisenä lähtökohtana on ollut, että naudanhantuottajien on oltava eri osissa maata mahdollisimman tasavertaisessa asemassa tukiehtojen suhteen. Jos ikärajojen yhtenäistämistä kansallisessa pohjoisessa tuessa ja EU:n nautapalkkioissa ei olisi, olisi eri rotujen sonnien yläikäraja kansallisessa pohjoisessa tuessa edelleen merkittävästi erilainen kuin sonnien yläikäraja EU:n nautapalkkiossa, jota maksetaan koko maassa eli myös pohjoisen tuen alueella (C-tukialue). Tukiehtojen yhtenäistämisen vuoksi jokaisesta saman tukialueen tukikelpoisesta ja vähintään 20 kuukauden ikäiseksi kasvatettavasta sonnista saa nyt täysin saman suuruisen tuen rodusta riippumatta. Valiokunta pitää tärkeänä, että tukiehtojen yhtenäistämisen alueellisia ja eläinryhmäkohtaisia vaikutuksia tuotannon kannattavuuteen seurataan ottaen huomioon myös eri kasvatustavat ja että tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 193/2016 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen.

Helsingissä 24.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jari Leppä kesk
varapuheenjohtaja Reijo Hongisto ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
varajäsen Ari Jalonen ps

Valiokunnan mietintö MmVM 17/2016 vp

varajäsen Mikko Kärnä kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius